

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **K. P.**, bývajúceho vo V., zastúpeného advokátskou kanceláriou H. s.r.o., so sídlom v P., IČO: X., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Úrad geodézie a kartografie Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Chlumeckého č. 2, P. O. Box 57, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 3 C 65/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. októbra 2012 sp. zn. 15 Co 128/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť nahradiť mu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) škodu vo výške 400 000 € spôsobenú nesprávnym úradným postupom Správy katastra Kežmarok (ďalej len „správa katastra“). Vychádzal z toho, že 11. januára 2010 uzatvoril s obchodnou spoločnosťou K., s.r.o., so sídlom v C., IČO: X. (ďalej len „K., s.r.o.“), zmluvu o budúcej zmluve, v ktorej sa dohodli, že uzatvoria kúpnu zmluvu o prevode nehnuteľnosti v katastrálnom území Kežmarok zapísanej na liste vlastníctva č. X., pričom kúpna cena bude predstavovať 800 000 € (ak v časti „C“ listu vlastníctva nebudú uvedené žiadne ťarchy alebo obmedzenia) alebo 400 000 € (v opačnom prípade). Po výzve K., s.r.o. na uzatvorenie kúpnej zmluvy bol žalobcovi vydaný list vlastníctva č. X., v časti „C“ ktorého bola zapísaná informatívna poznámka o proti nemu vedenom a stále ešte prebiehajúcom rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti R., a.s. (ďalej len „rozhodcovské konanie“); táto poznámka bola zapísaná na návrh účastníka rozhodcovského konania –

obchodnej spoločnosti G. S., s.r.o., so sídlom v P. (ďalej len „G. S., s.r.o.“). So zreteľom na túto skutočnosť sa 21. júna 2010 pri uzavretí kúpnej zmluvy medzi žalobcom a K., s.r.o. uplatnilo to ustanovenie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, v zmysle ktorého kúpna cena bude 400 000 €. Z iniciatívy žalobcu bola však rozhodnutím správy katastra z 5. augusta 2010 č. X 80/10 vykonaná oprava zápisu poznámky na liste vlastníctva č. X. tak, že táto poznámka bola z časti „C“ vymazaná s odôvodnením, že zápis o vedenom rozhodcovskom konaní nemal byť vôbec vykonaný vzhľadom na to, že G. S., s.r.o. nebola oprávnená navrhnúť vykonanie tohto zápisu a (navyše) zápis sa týkal osoby odlišnej od žalobcu. Podľa názoru žalobcu mu týmto nesprávnym postupom správy katastra vznikla škoda vo výške 400 000 € (rozdiel kúpnej ceny, ktorá mala byť uvedená v kúpnej zmluve z 21. júna 2010, a kúpnej ceny, ktorá v tejto kúpnej zmluve bola uvedená vzhľadom na nesprávne údaje správy katastra).

Žalovaná žiadala návrh zamietnuť ako neopodstatnený. Podľa jej názoru nie je v tomto prípade daný vzťah príčinnej súvislosti medzi postupom správy katastra a majetkovou ujmom žalobcu.

Okresný súd Kežmarok rozsudkom z 18. augusta 2011 č.k. 3 C 65/2011-76 žalobu zamietol a rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol skutkový stav zistený na podklade výsledkov vykonaného dokazovania a právne ho posúdil v zmysle § 3 ods. 1 písm. d/ a § 4 ods. 1 písm. c/ zákona č. 514/2003 Z.z. Dospel k názoru, že medzi nesprávnym úradným postupom správy katastra a zníženou kúpnu cenou žalobcu v zmysle kúpnej zmluvy z 21. júna 2010 neexistuje príčinná súvislosť. Poznámeneal, že pri včasnej a dostatočnej obozretnosti by žalobca už vopred a bez veľkých ťažkostí (napríklad z údajov www.katasterpostal.sk.) sám zistil všetky zapísané údaje o nehnuteľnosti, ktorú chcel previesť do vlastníctva K., s.r.o. Dodal, že postup žalobcu sa mu javí ako účelový a „škoda“, ktorú uplatňuje voči žalovanej, nie je žiadnym spôsobom verifikovaná, fyzicky nevznikla, a aj preto žalobu zamietol.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove rozsudkom z 24. októbra 2012 sp. zn. 15 Co 128/2012 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.); žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol na podklade úplných skutkových zistení a dospel k správnym právnym záverom. Aj odvolací súd vysvetlil predpoklady zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. (nesprávny úradný postup, vznik škody, príčinná súvislosť medzi

nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou) a konštatoval, že i keď sa v danom prípade v postupe správy katastra vyskytla nesprávnosť, neexistuje medzi ňou a ujmom žalobcu žiadna príčinná súvislosť. Odvolací súd poukázal na to, že v zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (Katastrálny zákon) je poznámka takým úkonom správy katastra, ktorý nemá vplyv na vznik, zmenu alebo zánik práv k nehnuteľnostiam a určený je len na vyznačenie skutočností alebo pomeru vzťahujúceho sa na nehnuteľnosti alebo osobu. Podľa § 38 poznámka vyjadruje skutočnosti obmedzujúce oprávnenie vlastníka nakladať s nehnuteľnosťou alebo informujúce o nehnuteľnosti alebo o práve k nehnuteľnosti. Zdôraznil, že žalobca v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy z 21. júna 2010 vedel, že poznámka na liste vlastníctva č. X. je nesprávna a prieči sa skutočnosti. Táto informatívna poznámka nebola pre žalobcu záväzná a na liste vlastníctva figurovala len formálne. Pokiaľ žalobca napriek tomu pristúpil k prevodu nehnuteľnosti za 400 000 €, sám zapríčinil vznik svojej škody. Bezprostrednou príčinou prevodu nehnuteľnosti nie je za 800 000 €, ale za 400 000 € teda nie je nesprávny postup správy katastra. Konštatoval tiež, že zámerom dohody žalobcu a K., s.r.o. vyjadrenej v zmluve o budúcej kúpnej zmluve bolo ochrániť kupujúceho pred nepredvídateľnými zmenami právnych vzťahov k predmetu kúpy, a nie pred nepravdivými a nezáväznými skutočnosťami.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Podľa jeho názoru mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) v dôsledku toho, že odvolací súd neodôvodnil svoje závery o tom, že „vykonanie informatívnej poznámky možno považovať za úradný postup katastra, ako dospel k záveru, že informatívna poznámka nebola pre žalobcu záväzná, ako dospel k záveru, že žalobca 21. júna 2010 preukázateľne vedel, že uvedená poznámka nezodpovedá skutočnosti a poznámka figurovala len formálne“. Nepreskúmateľné je tiež konštatovanie odvolacieho súdu, že zámerom dohody žalobcu a K., s.r.o. vyjadrenej v zmluve o budúcej kúpnej zmluve bolo ochrániť kupujúceho pred nepredvídateľnými zmenami právnych vzťahov k predmetu kúpy, a nie pred nepravdivými a nezáväznými skutočnosťami. Argumentáciu o nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku doplnil žalobca citáciou rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 170/2005, 2 Cdo 238/2008 a tiež 8 Sžo 122/2010. Podľa jeho názoru došlo v konaní tiež k inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2

písm. c/ O.s.p.). V súvislosti s tým žalobca poukázal na to, že v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy bola predmetná poznámka vyznačená na liste vlastníctva, údaje katastra sa považujú za hodnoverné a K., s.r.o. nemala možnosť overiť si (ne)správnosť tejto poznámky. Žalobcov postup nebol v danom prípade ani formalistický, ani účelový, ale zodpovedal tomu, čo bolo dohodnuté v zmluve o budúcej kúpnej zmluve, ustanoveniami ktorej bol viazaný. Skutkové a právne závery súdov, na ktorých spočíva napadnuté rozhodnutie, sú neúplné, nesprávne a nepodložené dôkazmi. Konštatoval, že „ak chce súd, a to na ktoromkoľvek štádiu konania, či na prvom stupni, resp. na druhom stupni za základ svojho rozhodnutia položiť právnu skutočnosť, ku ktorej môže prihliadnuť ex offio (napr. ničotnosť individuálneho správneho aktu) a ktorá nebola uvedená v žalobnom tvrdení, resp. obrane žalovaného, mal by s tým oboznámiť účastníkov konania, aby mali možnosť k uvedenej veci vyjadriť sa. Nie je preto prípustné, aby účastníka konania zaväzovalo meritórne rozhodnutie, ktoré je vo svojej podstate založené na takej právnej skutočnosti, ku ktorej sa nemal možnosť vyjadriť. V opačnom prípade konanie nie je v súlade so zásadou predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a konanie je tak zaťažené zmätočnosťou“. Podľa názoru žalobcu je preto jeho dovolanie nielen prípustné, ale aj dôvodné. Z týchto dôvodov žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že tento opravný prostriedok žalobcu nie je procesne prípustný. Žalobcovi nebola v prejednávanej veci odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Keďže je dovolanie neprípustné, žalovaná nepovažovala za potrebné vyjadriť sa k argumentácii dovolateľa, ktorá sa týka inej vady konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Procesne neprípustné dovolanie žiadala odmietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

1. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Keďže podané dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, ale takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné ani takému potvrdzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom súdu prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4, nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť z § 238 ods. 1 O.s.p., ani z § 238 ods. 3 O.s.p. Pre úplnosť treba uviesť, že dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

2. Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania

podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

3. Žalobca tvrdí, že v preskúmvanej veci mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) v dôsledku toho, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, spočíva na neúplných skutkových zisteniach, nie je z neho úplne zrejmé, na podklade ktorých dôkazov a ako vyhodnotených odvolací súd dospel k svojim právnym záverom a nereaguje na všetky odvolacie námietky žalobcu.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolací súd zdôrazňuje, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). V súlade s povahou dovolacieho konania a účelom dovolania tento mimoriadny opravný prostriedok nielenže nie je v Občianskom súdnom poriadku normatívne upravený ako „ďalšie odvolanie“, ale ani nesmie byť (účastníkmi konania ani súdmi) vnímaný a využívaný ako „skryté odvolanie“. Vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej prieskum

právoplatných súdnych rozhodnutí musí rešpektovať princíp právnej istoty a podliehať určitým pravidlám.

Na posúdenie prípustnosti dovolania – aj z aspektov významných v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. – je zásadne príslušný len dovolací súd (viď IV. ÚS 238/07, I. ÚS 35/2013, II. ÚS 45/2014, III. ÚS 478/2013, IV. ÚS 499/2011). Najvyšší súd v rozhodnutí publikovanom pod R 125/1999 uviedol, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno extenzívne vykladať v súvislosti s postupom súdu vtedy, ak ide o faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Rovnako v uznesení z 11. júla 2012 sp. zn. 5 Cdo 201/2011 konštatoval, že „za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať rozhodnutie, ako výsledok vecnej rozhodovacej činnosti súdu“. V súlade s tým pod postupom súdu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. možno rozumieť len faktickú procesnú (ne)činnosť súdu, teda procedúru prejednávania veci, ktorá predchádza vydaniu konečného rozhodnutia a ktorá má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania a zmarenie možnosti jeho aktívnej účasti na konaní (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 10. októbra 2012 sp. zn. 6 Cdo 90/2012, 91/2012).

Dovolací súd nespochybňuje, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je tiež právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Na druhej strane ale treba mať na zreteli aj to, že vada nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí (ale) disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (porovnaj IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená vždy porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). To však neznačí, že by zároveň nevyhnutne platil tiež opak, teda to, že každé

porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu (až) vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) neupravuje, aké dôsledky majú jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým v praxi dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich nožnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý vo svojich ustanoveniach predpokladá aj možnosť vzniku určitých procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní, v nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky týchto pochybení upravuje aj predpoklady a podmienky, za ktorých možno v dovolacom konaní napraviť procesné nesprávnosti konania na súdoch nižších stupňov. Najzávažnejším procesným vadám konania, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p., pripisuje Občiansky súdny poriadok osobitný význam – vady tejto povahy považuje za okolnosť zakladajúcu prípustnosť dovolania (vid' § 237 O.s.p.) a zároveň tiež za prípustný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším procesným vadám konania nedosahujúcim stupeň závažnosti procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. pripisuje Občiansky súdny poriadok význam. Iné vady, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. „iné vady“) považuje ale – na rozdiel od procesných väd výslovne vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p. – (len) za relevantný dovolací dôvod (vid' § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pričom však vady tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladajú.

Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností musí mať dovolací súd vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu, vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Z tohto hľadiska dochádza v dovolacom konaní v istom zmysle k stretu dvoch základných práv (resp. ústavných princípov). Ide jednak o právo na spravodlivý súdny proces (tiež v nadväznosti na požiadavku odôvodnenia rozhodnutia súdu v súlade s § 157 ods. 1 a 2 O.s.p.), jednak o zásadu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý do určitej miery obmedzuje právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy, treba rozhodujúce otázky v dovolacom konaní posúdiť aj z pohľadu vzájomného vzťahu oboch týchto ustanovení. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011).

V prejednávanej veci najvyšší súd nemohol brať na zreteľ len dovolateľom zdôrazňované právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ale musel dbať o to, aby zachoval ústavnoprávne relevantnú rovnováhu medzi týmto právom a ústavným princípom právnej istoty, ktorý bol vyjadrený právoplatnými uzneseniami súdov nižších stupňov. Dovolací súd pri riešení otázky prípustnosti podaného dovolania nemohol nedať prednosť ústavnému princípu právnej istoty, lebo žalobcom namietaný nedostatok odôvodnenia rozhodnutí nevykazoval znaky odňatia možnosti dovolateľa konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovoláním napadnuté rozhodnutie, odôvodnenie ktorého nemožno posudzovať izolovane od odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), lebo prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, uvádza v primeranom rozsahu skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, obsah odvolania, ako aj právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory. Za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 111/1998 uverejnený rozsudok najvyššieho súdu z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, z ktorého vyplýva, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Senát najvyššieho súdu, ktorý rozhoduje v tejto veci, pri doterajšom rozhodovaní dosiaľ nikdy (v žiadnej ním prejednávanej veci) nepovažoval uvedený judikát za „prekonaný“ a vždy dôsledne a bezvýnimočne zastával názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladá (len) tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nie však procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 49/2013, 3 Cdo 18/2013). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 6 Cdo 25/2012, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011).

Správnosť takéhoto nazerania vec preskúmavajúceho senátu najvyššieho súdu na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011 I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, (II. ÚS 148/09), III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013. Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 uviedol, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“.

Na doloženie aktuálnosti tohto právneho náhľadu na danú problematiku dovolací súd uvádza, že ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 opätovne zaujal stanovisko k tomu, či prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia (ne)zakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pričom zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

4. Žalobca tvrdí, že odvolací súd za základ svojho rozhodnutia položil právnu skutočnosť, „ktorá nebola uvedená v žalobnom tvrdení, resp. obrane žalovaného“ a že jeho konanie „nie je v súlade so zásadou predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a konanie je tak zaťažené zmätočnosťou“. Uvedené formulácie podľa všetkého uvádza ako svoju reakciu na to, že odvolací súd pri vysvetľovaní, z akých dôvodov považuje za vecne správny prvostupňový rozsudok (spočívajúci na závere, že medzi nesprávnym konaním správy katastra a majetkovou ujmom žalobcu neexistuje vzťah príčiny a následku), navyše, teda nad rámec okolností zohľadnených už súdom prvého stupňa a tiež nad rámec dôvodov uvedených už v odôvodnení prvostupňového rozsudku, uviedol ešte aj ďalšie okolnosti, vo vzťahu ku ktorým zaujal svoje právne závery.

Pre prípad, že žalobca uvedený postup odvolacieho súdu (resp. jeho rozhodnutie) považuje za nepredvídateľný, prekvapujúci a zmätočný, najvyšší súd poukazuje na judikát R 56/2012 a v ňom vyslovený záver, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvostupňového konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je rozhodnutím prekvapivým. Takýto postup súdu nie je odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

5. Dovolateľ v súvislosti s ním tvrdenu procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spochybňuje tiež úplnosť a správnosť skutkových zistení súdov. Najvyšší súd k tomu uvádza, že v súlade s jeho rozhodovacou praxou môže neúplnosť skutkových zistení súdu nižšieho stupňa viesť k vecne nesprávnemu rozhodnutiu súdu, nemôže ale založiť prípustnosť dovolania, lebo nie je vadou vymenovanou v § 237 O.s.p.

V prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Okolnosti, z ktorých žalobca vyvodzuje prípustnosť ním podaného dovolania, súvisia aj s hodnotením dôkazov. Najvyšší súd preto uvádza, že nesprávne hodnotenie dôkazov nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj R 42/1993 a napríklad aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011 a 5 Cdo 24/2012).

6. Pokiaľ žalobca tvrdí, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie veci (takou vadou je aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu – viď R 111/1998), dovolací súd konštatuje, že takáto procesná nesprávnosť je relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorý ale úspešne môže byť uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Sama uvedená procesná nesprávnosť, i keby k nej v konaní prípadne došlo, nezakladá prípustnosť dovolania.

7. K námietke žalobcu, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. Keďže žalobca uvedený dovolací dôvod uplatnil v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnuté rozhodnutie posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

8. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobcu, prípustnosť ktorého nevyplýva z § 238 O.s.p. ani § 237 O.s.p., odmietol ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo trovy tohto konania v stanovenej lehote nevyčíslila (§ 151 ods. 2 a 4 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. júna 2014

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková